

פרק שני יום טוב

דף ט"ו

תקנת עירובי תבשילין

יום טוב שחל להיות ערב שבת, אסרו חכמים לבשל ביום טוב לצורך השבת, אלא אם כן הניח עירובי תבשילין מערב יום טוב, כלומר שהניח מערב יום טוב תבשיל לשם עירוב תבשילין, ועל ידי זה רשאי לבשל ביום טוב לצורך שבת. [ובהמשך הפרק יתבאר בעזה"י מה עליו להניח תבשיל אחד או שנים, ואם צריך להניח גם פת]. ולהלן יתבאר בעזה"י מדוע תקנו חכמים תקנה זו.

א. משום כבוד שבת.

לדברי רבא, **הסיבה שהצריכו חכמים להניח עירובי תבשילין מערב יום טוב, כי כשיום טוב בערב שבת, חששו, שמא על ידי שמרבה בסעודת יום טוב, ישכח להניח מנה יפה למחר כדי צורך שבת, אבל עכשיו, על ידי שיניח תבשיל בפני עצמו לשם עירוב, יזכור ביום טוב שמחר שבת, ויזהר להניח מנה יפה למחר.**

וחכמים סמכו תקנה זו על הכתוב, "זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" (שמות כ"ז), כלומר, כשעלול יום השבת להשתכח, כגון כשיום טוב ערב שבת, עשה תקנה לזכרו שלא ישתכח^א.

ואמנם מאחר שזו הסיבה, די היה אם היו מתקנים להניח עירובי תבשילין קודם סעודת יום טוב, שמעתה יזכור לשייר למחר מנה יפה, ולא היה צריך להקדים לעשות זאת מערב יום טוב. והסיבה שהתקינו להניח עירובי תבשילין מערב יום טוב דווקא, כי חששו, שביום טוב עצמו, מתוך שטרוד בהכנת סעודתו, לא יזכור להניח את העירוב, ולכן יש להניח מערב יום טוב.

^א ועיקר קרא לאו בערוב משתעי, אלא לקדוש היום אתא, כדתניא בפסחים, זכרהו על היין. [רש"י].